

ARADI KÖZLÖNY

POLITIKAI, TÁRSADALMI ÉS KÖZGAZDASÁGI NAPILAP.

SZERKESZTŐSÉG:

az aradi és csanádi egyesült vasutak palotájában, földszint.
Kéziratokat nem adunk vissza.

Telefon-szám: 151.

ELŐFIZETÉS: Helyben 1 évre 12 frt, 1/2 évre 8 frt, 1/4 évre 3 frt, 1 óra 1 frt. — Vidéken 1 évre 14 frt, 1/2 évre 7 frt, 1/4 évre 3 frt 50 kr, 1 óra 1 frt 20 kr.

HIRDETÉSEK: 6-hasábos petit sor egyszer 8 kr, minden következőnél 6 kr. Bélyegdíj külön 30 kr. Nyiltér sor 20 kr.

KIADÓ-HIVATAL:

ARADI NYOMDATARSASÁG (az aradi és csanádi egyesült vasutak palotájában.)

Telefon-szám: 151.

A perron-párt reménykedései.

Arad, október 2.

Nem hasonértelmű elnevezésül a nemzeti pártnak akar a címül irt titula szolgálni, hanem sajátos megjelölésül annak a hataloméhes, minden hazafias érzés és politikai jellemről mentes fakciónak, mely akkor, midőn a Wekerle kabinet az ország jogainak és a szabadelvű eszmék érvényesülésének harczában válságba került, midőn egy pillanatra a reakció látszott a magyar kormány és törvényhozás fölött győzedelmeskedni, hogy akkor ez a párttöredék — Apponyi Albert gróffal az élén — kiment a vasuti perronra az érkező fejedelem elé felajánlani magát egy oly kormány és párt alakítására, mely a bécsi reakzionáriusok és római ultramontánok szája ize szerint lett volna hivatala az országot kormányozni. Ez akkor volt, midőn a király a Wekerle kabinet lemondását elfogadta volt, s Apponyiék azon reményben mentek a perronra szolgálatukat felajánlani, mivel azt hitték, hogy a fejedelem — az elbocsájtott szabadelvű és népszerű kormány helyett olyan pártot keres, mely a bécsi udvarral egyetértve rendet fog csinálni Magyarországon. Erre ajálkozott, erre vállalkozott volna az Apponyi körül csoportosuló hivataléhes gárda, ezen reményében volt hozzá bátorsága kimenni a perronra s árulgatni politikai becsületét, épen azért kell tehát e gárdát perronpártnak neveznünk, mert talán mégis méltánytalanság és igaztalanság lenne az

egész nemzeti pártról fölteni, hogy arra képes lett volna, a mit akkor Apponyi és az ő csatlósai megcselekedtek.

Hát ez a perronpárt most ujra kínálja magát, lebbentgeti kendőzött orcájáról a szintarka fátyolt s biztatóan pillantgat hol Bécs és Róma, hol Budapest felé. Azzal tisztában vannak a perronpárti urak, hogy az egyházpolitikai törvényjavaslatok törvénynyé válását meg nem akadályozhatják s hogy ez irányban már se Windischgrätz-éknek se Rampollá-éknek szolgálatot nem tehetnek, ellenben felapróznák azt a kis népszerűségüket is, a mi irántuk az együgyűeknél még megmaradt. Ezeket tehát azzal akarják megnyerni, hogy ama törvények végrehajtása bizassék rájuk, mert akkor bizonyosak lehetnek ama jó urak, hogy az istentelen törvények örökidőig, vagy legalább míg ők a kormányon lesznek, csak a papíron fognak exisztálni; vagyis a hogy a mohácsi fakereskedő szájjával Windischgrätz herczeg mondja, *addig még egynehányszor kihajtana a tölgyes*: amíg Apponyiék a törvényeknek érvényt szerezzenek. Ugyanerre czéloz egy Bécsből keltezett megrendelt hazugság, mely a *Magyar Hírlap* hasábjai köze lett telepítve, hogy Apponyista eredetét álcázzák. Ezen *avatott* kezekből származó levél arról biztosítja mindazokat, akik elég hiszékenyek neki felülni, hogy Bécsben bevégzett dolognak tartják, miszerint az egyházpolitikai törvényjavaslatok végrehajtását nem fogják Wekerlére bízni.

Persze hogy ebből nem sok haszna

lenne Apponyinak, ha nem volna kilátása arra, hogy épen ő rája fogják a végrehajtást bízni. De hát vannak erre is kilátásai. *Ábrányi* a delegációban megcsinálta a magyar katonai akadémia dolgában a fél jobb-ot Bécs felé és nem volna Apponyi Albert gróf az, a mi, ha nem sietne Bécs felé kiaknázni a szabadelvű delegátusok állásfoglalását *Kálnoky* gróffal szemben a román kérdést illetőleg. Az a kis bécsi levelke ugyanis, melyre épen hivatkoztunk, azt mondja többek közt, hogy a *Wekerle kormány válságát a Kálnoky gróf ellen intézett támadás végleg megérlelte*; a prezuntív miniszterelnök nem lesz más, mint *Khuen-Héderváry* gróf, a ki természetesen nem egyedül és nem csupán a hozzá átpártoló szabadelvű párti képviselőkkel, hanem Apponyival és a nemzeti párttal fuzionálva hajtana végre a honmentés munkáját.

Az áll ugyanis abban a hamiskás episztolában, hogy a delegációk alatt alkalma nyílt a külügyminiszternek is meggyőződnie arról, hogy a nemzeti párt sem a hadügyi kérdéseket oly módon nem hozza felszínre, hogy ez által a *Wekerle kormány és a mögötte álló szabadelvű párt válsága megakadályoztassék és egy esetleges fuzionak útja elzárassék*. Sőt arról is biztosítja a bécsi beavatott a világot, hogy legközelebb oly nyilatkozatok fognak történni, melyek kétségtelenné teszik majd, hogy Apponyi Albert grófot már nem tekintik olyan politikusként, a kivel kevés vártatva számolni ne kellene.

Sok léhaság foglaltatik egy-egy ilyen

Az „Aradi Közlöny“ tárczája.

C s ó k.

I.

Lusinak többször volt oka haragudni a kukoriczára. Először akkor haragudott meg rá, mikor még nagyon apróka kis kisasszony volt s határozott előszeretettel viseltett mindenféle majszolás iránt. Lusinak azon a napon, midőn ez a katasztrófa megtörtént, gyönyörű szép új ruhája volt, rózsaszín selyemből, hogy csupa gyönyörűség volt; aztán szalagok, kék szalagocskák libegtek rajta.

Lusi igen büszke volt erre a ruhára s ekkor történt meg először, hogy Amit, ez épp oly kicsi, mint neveltségesen rövid kutyát komoly megvetéssel rugta el a rezessorru cipőivel maga elől, a mint a gyerekszobában a számlayon ült.

Hoztak aztán be Lusinak egy szilke főtt kukoriczát, hogy majszolja. Mőhon kapott utána s nem vette tekintetbe a figyelmeztető szavakat, a melyek arra vonatkoztak, hogy ne öntse a ruháját a meleg vízzel. Lusi minderre nem gondolt. Tüntetőleg ette a kukoriczát, mert azt hitte, hogy ezzel is mérgecseni fogja Amit, e kegyből kiesett teremtményt. A kis kutya a sarokban feküdt és rosszalva nézett Lusira. Lusi kinyújtotta rá a nyelvét, és azt mondta neki:

— Mee:

A kis kutya fölgrótt, nekiszaladt Lusira

nak, feldöntötte a szilkét, a víz és a kukoricza kifolyt a ruhára, a ruha szennyes lett, Lusi sirt, Lusit megverték, Lusi még jobban sirt és ezen idők óta végtelen haragudott a kukoriczára.

II.

Lusi később elkezdett nagy leány lenni és már abban a korban járt, midőn az ötödik gimnazista diákokat nézik regényhősöknek a leányok. Természetesen Lusi is iskolába járt, magasabb fokú iskolába, a hol csillagászatot, algebrát s egyéb szükséges dolgokat tanultak, melyeket mind igen jó tudni.

Mintán azonban Elemér urfi szemeiben sokkal szebb csillagokat vélt föltalálni Lusi, mint a milyenek a könyvben le vannak írva, nagyon fer-nészetes, hogy inkább ezekhez vonzódott.

A gyermekszerelem megnyilatkozásához, e fakadó tavaszi rügyekhez rendszeren főkellék az, hogy a kisasszony meg az urfi — egyik komolyabb és érettebb mint a másik — egy utcán menjenek az iskolába. Je länger, je lieber. Már mint az utca. Mert a csókiig nem mennek. Bár mindkettőjükben él valami homályos tudat a csókról, a miről annyí vers van — nem az iskolai olvasókönyvben, hanem a papák könyvtárában. Ok csak mennek együtt. Elemér azt mondja Lusinak: kisasszony, Lusit ez annyira meghatja, hogy az utca sárosabb helyein rövid szoknyácskáját felemeli kissé. Tekintettel arra, hogy nemsokára már úgy is hosszú ruhát kap.

Azonban odáig történik valami. Rettentetes valami. Lusi rossz bizonyítványt visz haza. Megbukott a csillagászatból és algebrából. Iszonyu ez.

Apa, ez a kiállhatatlan zsarnok, úgy fuj, mint egy dühös oroszlan, félre nem ismerhető czélzásokat tesz bizonyos pálcákra, melyek állítólag Spanyolországban teremnek. Lusi remegve áll a díván mellett s hátratett kezeivel titokban tépi a függöny-rojtokat.

Azután megretten, a mint apa dörgő hangon, mintha generalis volna valami vágató dragonyoeszred élén, parancsot oszt ki:

— Hozzatok be (jaj mit?) egy tarhonyás zsákot!

A mama, ez a télénk, jó asszony szomoruan teszi a zsarnok elé a vászonzacskót.

A zsarnok tovább dörög:

— Ugy! Most tegyetek bele morzsolt kukoriczát.

S a hogy ez is meg van, a zsarnok dühösen vágja az egészet a sarokba:

— Ugy! Most térdepelj rá, Lusi. Két óráig. Rögtön.

A leánynak égő könyvek szaladnak végig az arczán. O, ha Elemér ezt látná... ha ide jönne. Főlrántaná az ajtót s elragadná innen messze, messze...

Borzasztó az, a hogy az ember térdét a kukoricza töri.

III.

Történt azután, hogy Lusi igazi nagy leány lett. Elemér pedig perfect urfi, a ki

mondvacsínált tendenciózus megbizható forrásból eredő tudósításban; mindamellert becses adalékokkal szolgál egyik másik arra nézve, hogy a világ bizonyos emberek és csoportok célzatai s manőverei felől tudomást szerezhessen. Így — bár érdemleg egy szava sem igaz — megtudjuk abból a levélből, hogy Apponyiék a bécsi reakcióval Kálnoky utján újabb érintkezési pontokat keresnek, hogy e miatt a delegációkban föltűnő loyális módon viselkednek s évről-évre ismételt fanfaranádjikkal a magyar katonai akadémia dolgában fölhaltak, hogy kormányképességüket fölfelé Kálnoky gróf utján vélik rehabilitálhatni; hogy a kormányra a Khuen Héderváry gróf által véghez viendő szabadelvű párti harakiri után a husos fazekakra esküvő mame-lukkok- és Szapárystákkal való fuzió utján remélnék juthatni; hogy végre ezen kormányra jutásukat a bécsi udvar s a magyarországi papi párt előtt azzal akarják plausibilissé tenni, hogy már most sejtetik, miszerint az egyházpolitikai törvények végrehajtásában, az-az végre nem hajtásában fogják nekik azt a szolgálatot nyújtani, a mit e törvények létesülésének megakadályozásában minden igyekvésük daczára sem voltak képesek teljesíteni.

Szóval, az Apponyi és az ő gárdájából egybeverődött fakkció a vasuti peronon elfoglalt királyváró pozíciójából Kálnoky gróf külügyminiszter előszobájába tette át várakozó állásfoglalását.

BELFÖLD.

A püspöki konferencia. A bécsi Vaterland azt a hirt közölte, hogy a püspöki konferencia október 2-ikán ismét összejött. Ez a hír a Vaterland egyéb híréhez hasonlóan, tendenciózus és valótlan. A konferenciáról egyelőre szó sem lehet, mert a főpapok nagyrésze hazautazott. A megállapodások szerint a püspöki konferencia csak akkor ül össze, ha a kiküldött albizottságok elkészülnek a jelentéseikkel. Ez pedig akkorra várható, amikor az egyházpolitikai javaslatokat a főrendiház nyilvánosan tárgyalandja.

Két interpellációt készülnek ellenzéki részből mindjárt az újra egybeülő képviselőház első ülésének egyikén előterjeszteni. Az egyik interpelláció a katonai iskolák számára készült új

olyan csodálatos nyakkendőket norderoz, hogy azt Patagoniába bálványoknak néznék az indusok.

Elemér ur ünneppélyesen fölvonul délelőtti vizitre Lusi kisasszony ő nagyságához. Lusi természetesen bájos és okvetlenül hintaszékben ül. Ennek már így kell lenni, hogy némi regényes oldala is legyen a dolognak.

Az egyetlen, minden költészettől ment dolog abban az illatos, árnyas fészekben, hogy Lusi kisasszony egy csó fötkukoriczát eszik. Elemér urfi több-kevesebb fáradsággal lepakolván magáról botot, keztyűt, kalapot, elnézi, hogy mint vágodnak bele az üde, fiatal leány fehér fogai a kukoriczába. Milyen nedves az ajka. Hm.

— Mit csinál?

Lusi hintázva felel:

— Eszek.

— Eszem.

Hát csak azért is:

— Eszek.

Elemér elszörnyed, mintha akadémikus volna.

— De hiszen ez ikés ige.

— Hát bánom is én.

S úgy lehet igaza van, mert hiszen nem az ígét eszi, hanem a kukoriczát.

— Legalább adjon egy kicsit.

Lusi, a karját magasra emelve, nyújtja oda, Elemér elakarja venni.

— Nem. Csak így.

Hát így is lehet. Azután megint Lusi harap. Meg megint a másik. Azután tovább. Valóságos jó étel ez, néha.

közjogítankönyv állítólagos közjogellenes kifejezéseire fog vonatkozni, a második azon nyilatkozatra, melyet W e k e r l e miniszterelnök a párisi „Figaró” közlése szerint egy francia hírlapíró előtt tett az ugynevezett román kérdéssről s a melybe némelyek minden áron az erdélyrészi nemesség megsértését akarják belemagyarázni.

Mi lesz?

— Az egyházpolitikai javaslatok a főrendiházban. —
Budapest, október 2.

A főrendiházban, a mint a hármass bizottság tárgyalásából kitűnt, különösen két pont az, a mi támadás céltáblája volt és a mi ellen harczra készül az ellenzék. Egyik a felekezeti néküliség, másik a zsidó vallásra való áttérhetés.

Mind a kettő oly cardinalis pontja a szabadelvű reformoknak, hogy ezek nélkül azokat egyenesen csonkának tartanók.

A zsidó reozepozíció és a zsidóhitre való áttérhetés a viszonyosságnak oly elemi követelménye, a melyet nem lehet egyszerű szavazással elejteni és a napirendről nemhogy hosszabb időre, de csak ideig-óráig is levenni. Interconfessionalis viszonyainkat ezek nélkül nem lehet szabályozottaknak tekintenünk. Aztán az ily fontos kérdések megítélésében nem is szabad a rokonszenv vagy ellenszenv szemüvegét vennünk, hanem a politikai szükségesség intő szavára kell figyelniünk. A ki komolyan akarja a magyar nemzet egységét, a ki komolyan veszi a zsidóságnak a nemzeti szokásokhoz és erkölcsökhöz való assimilálásának szükséges voltát, az a zsidó hitre való áttérhetést nemcsak a viszonyosság elvi postulatumának, hanem oly politikai szükségességnek fogja elismerni, a mely nélkül a zsidóság mint kiközösített elem veszélyes is lehetne közügyeinkre, azon előnyök helyett, melyek kétségtelenül bekövetkeznek, ha a jogegyenlőség követelményét irányában is teljesítjük.

A mi pedig a felekezeti néküliség kérdését illeti, ezt nagy tévedés úgy fogni fel, hogy az a vallástalanságot fogja előmozdítani. Hisz erre az osztályozásra épen azért van szükség, hogy azok a vallásfelekezetek se álljanak a törvényen kívül, a melyek bármely oknál fogva a törvényesen bevett vallásfelekezetek közé nem sorozhatók.

Utoljára aztán nem marad az egészen csak egy harapásra való.

Már most ezen összevesznek.

— Csak felét — eseng Elemér ur.

— Igen hát — feleli komolyan Lusi — felét odaadom. De akkor leharapja az egészét.

— En? — Hát.

— Bizony isten nem.

— En pedig nem hiszem, ha esküdözök sem.

Elemér gondosan fésült fejében egy gondolat támad.

— Talán — mondja bátortalanul — talán egyszerre harapnánk bele . . .

Lusi elpirul.

— Nem értem — szól megzavarodva.

— Megmutatom.

— Mutassa.

— Vegye az ajkához.

— A kukoriczát?

— Persze.

Lusi megteszi.

— Nos?

— Most én is . . . Jó?

Tompán, de hivatogatólag hangzik ki a kukoriczacsó mögül:

— Jó.

S a hogy Elemér urfi odahajol, Lusinak eszébe jut, hogy neki elég oka van haragudni a tengerire. S elejti a tengeri csövet.

Elemér urfi, a kinek világvázoló nyakkendője szoros barátságot kötött Lusi kisasszony mellcsokrával, auttogva kérdi:

— Jó? — Jó.

TÖMÖRKÉNY.

Kérdjük: mi fog történni például a nazarénusokkal vagy más oly felekezetekkel, a melyek tán hitelveiknek nem teljes tisztasága miatt törvényesen bevett vallásfelekezetekül el nem ismerhetők? Vajjon fenn akarjuk-e azokra nézve tartani a felekezeti kényszert? Vajjon fenn akarjuk-e ezt tartani egy vallás-szabadsági törvényben és ilyen törvény által? Hisz valóságos iróniája lenne a vallás-szabadságnak, ha erről törvényt alkotunk; másfelől azonban a felekezeti kényszert is fenn akar-nók tartani!

Ha a vallás szabad gyakorlásáról szóló törvényjavaslatból ki is hagyatnék a III-ik fejezet, minthogy az elv már a javaslat első szakaszában ki van mondva, bármely kormány rendeleti uton lenne kénytelen intézkedni az iránt, hogy a felekezeti kényszer ne csak egyesekre, hanem egész felekezetekre se alkalmaztassék. — Es a következése csak az lenne, hogy a mig így magában a törvényben meg lehet határozni azokat a jogokat és azokat a határokat, a meddig az ily törvényesen el nem ismert felekezetek irányában el menni lehet: ezzel szemben ha kihagyatnák a III-ik fejezet, az adminisztrációra fogna bízni az, hogy minő és meddig terjedő jogokat akar elismerni; sőt a mi annál is több, nagy részt egyesek elbirálásától, kényétől függne, hogy hol szabják meg e jogok határát, vagy mennyi jogot vegyenek igénybe a magok részére.

Még konzervatív szempontból is egyenesen nevetségesnek tartjuk az ilyenféle rendszabályt, az ilyen strucz-politikát, a mely azt hiszi, hogy ha szemét behunyja az ilyen sürgető szükségletek előtt, azzal ezeket a szükségleteket meg is szünteti.

Ezek nyomán valóban lehetetlennek tartjuk azt, hogy a főrendiház józanabb elemei, a melyek felül állanak azon, hogy egyszerűen lehetetlen állapotokat teremtsenek, zavarokat idézzenek elő, vagy épen, hogy a vallási téren fennálló zavarokat fokozzák és állandósítsák, nem fogadván el a törvénynek azt a III-ik fejezetét, a mely tulajdonképen nem a felekezeti néküliségről, hanem a bevett és törvényesen elismert vallásfelekezeteken kívül álló króli intézkedik. A mely tehát nem a vallástalanságot proklamálja, hanem arról gondoskodik, hogy minden vallási meggyőződésre nézve magában a törvényben legyenek meghatározva a jogok és kötele-ségek.

E belátást méltán elvárhatjuk a főrendiház bölcsességétől.

Magyar delegáció.

— Az „Aradi Közlöny” távirati tudósítása. —
Budapest, október 2.

Kezdeté d. e. 11 órakor.

Elnök: Tisza Lajos gróf.

Jegyzők: Hegedüs Sándor, Cziráky János gróf és Münnich Aurél.

A magyar kormány részéről jelen vannak: Fejérváry Géza br.

A közös kormány részéről: Kállay Béni, Kálnoky Gusztáv, Krieghammer Odön közös miniszterek, Sterneck tengernagy.

A jegyzőkönv hitelesítése után tárgyalás alá vették a külügyi albizottság jelentését, a melyet felolvasottnak tekintenek.

Falk Miksa előadó ismerteti a jelentést s annak kapcsán konstatálja, hogy a külügyminiszter ismételten kijelentette a monarchia és ebben Magyarország érdekeinek figyelemben tartását. Ezek kapcsán elfogadásra ajánlja az albizottság javaslatát. (Helyeslés.)

Fluger Károly utal arra, hogy egyetlen tekintet a beterjesztett költségvetésre és min-

denben igazolva látjuk az albizottság jelentését és így azt a maga részéről készséggel elfogadja. Habár az általános politikai helyzet nem is felel meg minden óhajnak, kétségtelen, hogy az előző évekhez képest a helyzet biztatóbb, sokkal megnyugtatóbb. Ebben tetemes része van a hármass szövetségnek, de emellett a közjogi kiegyezésnek is, amely megbízható alapot teremtett a monarchia nagyhatalmi állásának. A külügyminiszternek munkájáért bizalommal viseltetik és a költségvetést megszavazza. (Helyeslés.)

Apponyi Albert gr. reflektál arra, amit Fluger mondott, hogy a kormányhoz közzé tartozik, amiért a közjogi alapot olyan derekasan védi. Hogy a kormány ezt a feladatot csakugyan derekasan tölti be, az nem ide tartozik s arra ő reflektált már és reflektálni fog még illetékes helyen. Ami az albizottság jelentését illeti, a költségvetést megszavazza, de a bizalmat nem. Nem helyesli, hogy ezt az udvariassági formát minden évben ismétlik, ami annyira divatos, hogy ha nem szavaznának bizalmat, ebből a közönség bizalmatlanságra következtetne. De ez a bizalom különben sincs összhangban az albizottságnak a román kérdésben hangoztatott felhatalmásával. A bizalom kérdése az eredmények olyan eklatáns jelentkezése esetén volna helyen, amilyen eredményekkel most nem állunk szembe. A béke korántsem olyan végleges és rózsás, aminőnek óhajtanók. — Való, hogy az összes államfők a békét óhajtják. — Csak hogy ez a biztosíték nem olyan, amely abszolút megnyugvásra okot adhatna. De nem való, legalább szóló szerint nem, hogy a hármass szövetség iránt való megváltozott hangulat mozditja elő a békét, hanem a szokottnál békésebb a hangulat azért, mert a Balkán-félszigeten beállott fordulatok folytán az egyik érdekelt nagyhatalmasság megvalósítani véli a maga céljait anélkül, hogy erőszakosan beleszólna az eseményekbe. Tehát különös érdekeket nem lát és ezért bizalmat nem szavaz, ellenben a költségvetést elfogadja.

Többen nem jelentkeztek szólásra s így az általános vitát bezárták s az albizottság indítványait elfogadták. (Helyeslés.)

A részletes tárgyalás során az egyes tételeket is hozzászólás nélkül megszavazták.

Következett a tengerészeti albizottság jelentésének tárgyalása.

Dániel Ernő előadó röviden ismertette a tengerészeti költségvetést. Utalt arra, hogy a tengerészeti erő ezentúl is csak a tengerpart védelmére fog szolgálni s ha fordul elő költségvetés, az jobbadán az által támadt, hogy már megszavazott befektetések részleteit kellett a költségvetésbe fölvenni. A mi többszükséglet van, mindaz elhalaszthatlan szükséglet és így a költségvetést elfogadásra ajánlja. (Helyeslés.)

Bolgár Ferencz a tengerészeti akadémiát hozza szóba és konstatálja, hogy a mult delegáció kívánságához képest a tengerészeti akadémia betervezte jelentését a tengerészeti akadémiairól. Kéri ezt a jelentést jövőre is, csak még azzal az egygyel kibővítve, hogy a jövő jelentés terjedjen ki arra is, hogy a visszaszítottokról is szolgáljon statisztikával, hanem nagy van a visszaszítottok között? Egyszerűen konstatálja, hogy teljes bizalommal a tengerészeti vezetősége iránt, mert feladta, hogy oldja meg, hogy minden tekintetben elégit. Eppen ezért a költségvetést megszavazza. (Helyeslés.)

László Sjó hadnagy Sterneck tengerészeti megbízottól azonnal felel, szolgálva már ezuttal az adatokkal, a melyeket Bolgár csak a 5 évre kívánt. Egyben pedig igéri, hogy az évi jelentésbe jövőre

készséggel bele fogja venni a jelzett adatokat. Kéri a válasz tudomás vételét. (Helyeslés.)

A költségvetést azután általánosságban és részleteiben is elfogadták.

Következett a pénzügyi albizottság jelentésének tárgyalása.

Szerb György előadó ismerteti az albizottság jelentését és kéri elfogadását.

A jelentést általánosságban és részleteiben elfogadták.

Elnök jelenti, hogy a napirend ki lévén merítve, a jövő ülés szerdán délután 5 órakor lesz.

A jegyzőkönyv hitelesítésével az ülés véget ért.

Ülés vége d. u. háromnegyed 1 órakor.

Városi közügyek.

Sorrendje

az Arad sz. kir. város törvényhatósági bizottsága részéről 1894. évi október hó 10-ik napján délután 4 órakor tartandó rendes havi közgyűlésében tárgyalás alá kerülő ügydaboknak.

1. A polgármester jelentése f. é. szeptember hóról.

2. A nagymélt. kereskedelemügyi m. kir. miniszterium intézménye a foglalkozást közvetítő és cselédszerző ipar gyakorlása tárgyában módosított szabályrendelet jóváhagyása tárgyában.

3. Az igazoló választmány jelentése Arad sz. kir. város törvényhatóságánál 1895-ik évben üléssel és szavazattal bíró legtöbb adót fizető törvényhatósági bizottsági tagok névjegyzékének megállapítása iránt.

4. A főszámvéző előterjesztése egy segéd-tisztai állás szervezése iránt.

5. A városi toronyőrök kérvénye fizetés felemelés iránt.

6. A tanács jelentése a vágóhídi díjak felemelése iránt.

7. Arad sz. kir. város 1895-ik évi köz-költség előirányzata és a tisztai nyugdíjalapnak ugyanaz évi költségelőirányzata.

8. Az aradi görög keleti szerb hitközség ajánlata a Kelemen-tér 8. számú ház eladása iránt.

9. A tanács jelentése az utcza tisztítási kiadásoknál felmerült több kiadás fedezése tárgyában.

10. u. az egészségügyi kiadásoknál felmerült több kiadás fedezése tárgyában.

11. N e s z e l Ferencz nyugdíjazott városi ellenőr kérvénye az ellene folyamatban volt fegyelmi eljárás alatt tisztai fizetéséből levont összeg visszautalványozása, és tisztai ovadéknak felmentése iránt.

12. Pénztárvizsgálati jegyzőkönyv.

13. A tanács jelentése a város részére a jövő évben szükséges világítási anyagok, továbbá a szegények házában elhelyezett és a rendőrség által letartóztatott egynégy részére szükséges kenyér szállítása iránt tartott árlejtések eredményéről.

14. u. az a versenytéri 33 803/1100 hold föld bérbeadása iránt tartott árverés eredményéről.

15. u. az Babes Gyula, Cserezel Róza, Bogdán Péter, Jungmann János, Varga János és Petrovits Mihályne által emelt új épületek községi adómentességének engedélyezése iránt.

Arad, 1894. október 2-án.

Kiadta:
INSTITORIS KÁLMÁN,
főjegyző.

IDÓJÁRÁS.

Légnymás: reggel 7 órakor 765.6 milliméter, délután 2 órakor 765.4 milliméter. Hőmérsék: reggel 7 órakor C° + 15.1, délután 2 órakor C° + 20.4. Szél iránya és ereje: reggel 7 órakor K. 2, délután 2 órakor DK. 3. Felhőzet: reggel borult, délután többnyire borult. Csapadék az utóbbi 24 órában: 1 milliméter.

IDÓJÓSLÁS.

A központi meteorológiai intézetnek Aradra küldött táviratai szerint a mai napra a következő időjárás várható:

— Október 3. —

Változó felhőzet. — Enyha. — Délen csapadék.

Hogy leveleznek a kínaiak?

Az európai ember leveleiben az én, te, ön, kegyed megszólítást alkalmazza; a művelt kínai leveleiben magát egy alávaló, hitvány perszónának tartja, azt pedig a kihez levelét írja, elhalmozza a lehető legnagyobb bókokkal, huzalgésszel. És azon igyekszik, hogy levelenek alakja, még a betűk is minél udvariasabbak legyenek. Így például, ha egy távollevő ismerősnek ír, ha egész hidegen akar vele bánni, így ír: „Mi a napokban láttuk egymást.“ Ha azonban kedveskedni akar: „Távol öntől, erős a reményem, hogy önt az ég áldásai szakadatlanul boldogítják: vagy: „Elválásunk óta, nincs a napnak órája, az órának percze, mikor önre nem gondolk, s lelki szemeimmel nem látom önt.“

Ezután a hatalmas frázis után következik aztán a levél tulajdonképeni célja, de szorgosan kerülve mindig az első személy, az én egyenes megnevezését, hanem e helyet rendszeren ezt a körülírást használják: „az ön öcsöce“, s ez is sokkal kisebb és kevésbé csiffra betűkkel van írva. Ha a családjáról beszél a levélíró így írja: „mi hangyák“, míg a czimezés kívül ez: „Ö excellenziájának, nagyrabecsült bátyjának, a család díszének, a ki hivatva van a legmagasabb kitüntetését elnyerni!“

Hogy az öcsöcs és bátya, mint a kitünőség két szélsősége vannak szembeállítva, az onnan származik, hogy a kínaiaknál az apa halála után a legidősebb fivér veszi át az uralmat a családban, akinek még az anyja is engedelmességgel tartozik. E mellett a levélíró így nevezi házát: „az én nyomorult kunyhóm“, vagy „az én egér-jukam“, míg a czimzett háza legalább is „gyönyörűséges palota igaz gyöngyökből.“

Az aláírásnál ez áll: „Az ön buta öcsöce üdvözli önt a földig meghajolva.“ Egy meghívás következőképen van stilizálva: „az ünnepléses órában elvárja az alulirt engedelmis majom égre kulcsolt kezekkel, hogy kitünőséged annyira leereszkedik, hogy az alulirt nyomorult viskójába belépni kegyeskedik a kocsiból.“ Különös emphasissal vannak írva a hálálkodások: „Jóságá mélyen el van temetve szívem rúcsai közé, a melynek minden dobbanása a leghálátlanabb háláról beszél.“ Ha az illető beteg, akkor a levélíró „az aggodalomtól resket.“ Ha az orvosi jelentés megnyugtató, akkor a levélíró fölkiált: „Oh, hogy bírok én ekkora örömet elviselni!“

A nálunk szokásos „Isten éltesse az emberi kor legvégéig határáig“, a kínainak nem elég. Ő tovább megy: kívánja és reményli, hogy barátja örökké fog élni, s ellenségeinek örökké a lehető legrosszabbul megy a dolga.

Végül megjegyzendő, hogy a levélíráshoz vonatkozó etikette-szabályok olyan szigorúak a kínaiaknál, hogy azok mellőzése a legnagyobb sértés-számba megy. — A kínaiak tudvalevőleg függőleges sorokban írnak. — Ha most már az egyik sorban előfordul a czimzett neve, akkor az udvariasság úgy hozza magával, hogy abba a sorba többet ne írjanak. A ki ez ellen a szokás ellen vét, az olyan sértést követ el, a mire a mi nyelvünkben nincs is meg a kellő kifejezés.

HIREK.

Október 3. Szerda. Róm. kath. naptár: Kandid. — Protestáns naptár: Kandid. — Izraelita naptár: Zom. Gedalj. — Görög-keleti naptár (szeptember 21.): Kodrád. — A nap két 5 óra 46 perczkor, — nyugszik 5 óra 19 perczkor.

Szabadságharczi emléktárgyak országos muzeuma (színházépület, II-ik emelet) nyitva van mindennap délelőtt 10—12 és délután 2—5 óráig. Bemutató díjtalan.

Kölcsey-könyvtár nyitva van szerdán és szombaton: 3—4-ig és pénteken 11—12-ig. Helyiség: Polgáriszola, földszint.

Október 6. Gyászünneplés. Délelőtt 9 órakor rekviem, 10 órakor kivonulás a vértanúk kivégeztetési helyére.

Október 8. Aradmegye évnegyedes közgyűlése.

Október 8. A községi és körjegyzők nyugdíjintézetnek közgyűlése délután 1/3 órakor, a megyeházán.

Október 10. Városi közgyűlés délután 4 órakor.

Október 12. Aradmegye közigazgatási bizottságának ülése, délelőtt 9 órakor.

— Az „Aradi Közlöny“ előfizetőit tisztelettel kérjük, hogy előfizetéseiket mielőbb megújítani s hátralékos előfizetési díjaikat beküldeni sziveskedjenek, hogy a lap szétküldésében semmi akadály ne álljon be, kérjük egyszersmind, hogy az „Aradi Közlöny“-t ismerőseik, barátaik körében terjesztteni sziveskedjenek. Előfizetés: egy hóra helyben 1 frt, vidéken 1 frt 20 kr.

— Személyi hír. S a l a c z Gyula kir. tanácsos, polgármester tegnapi Makóra utazott, az ármentesítő szárazéri bizottság ülésére.

— **Városi közgyűlés.** Aradváros köztörvényhatósági bizottsága október havi rendes közgyűlését 10-én d. u. 4 órakor tartja. Az ülésen szóba kerül egy segédtisztii állás szervezése, fizetésemelési kérvények, a vágóhídi díjak felemelése stb. — A közgyűlés részletes tárgysorozatot lapunk más helyén közöljük.

— **Matavovszky jubileuma.** Matavovszky Nándor, kir. tanácsos, kórházi igazgató főorvos, orvosi működésének tészázados jubileumán nagyban fáradozik a rendezőség. A meghívókat már szétküldték. A jubiléus ünnepély f. hó 8-án déli 12 órakor kezdődik a városháza dísztermében. Ugyanaz napon este bankettet rendez az orvosi kar a jubiléus tiszteletére. Előjegyezni lehet október 5-ig az alispáni, polgármesteri vagy a városi orvosi hivatalban kitett iveken.

— **Aradmegye állandó választmánya** tegnap délelőtt tartotta rendes, a megyei közgyűlés előtti ülését Fábrián László főispán elnöklése alatt. Az ülésen a közgyűlés tárgyainak egy részét készítették elő.

— **Az aradi gyásznap első megünneplése.** A kolozsvári „Történelmi Lapok” legutóbbi számában Rónay Jácint naplójából egy érdekes történelmi adatot közöl. Ez adat szerint a magyar emigránsok Londonban már 1850-ben, tehát a legközelebbi évtorduló alkalmával, okt. 9-én gyászistentisztelettel és szónoklattal emlékeztek meg a 13 vértanu haláláról. Rónay Jácint magyarul szónokolt. Az ő szónoklata volt a nyilvánosan tartott első magyar beszéd Angliában. Ő utána Hutter theologiai kandidátus németül olvasott fel. Pulszky Ferenc angol nyelven beszélt. Rónay Jácint latin nyelven üdvözölte Itália száműzötteit, melyre Augustini, római menekült olasz szónoklatban felelt.

— **Az adók behajtása.** A pénzügyminiszter közelebb szigorú körrendeletet adott ki a pénzügyigazgatóságoknak a közadók és egyéb állami követelések behajtása iránt követendő eljárásra vonatkozólag. A szigorú rendelet megküldött a közigazgatási bizottságokhoz is oly felhívással, hogy a kir. pénzügyigazgatóságot a rendelet végrehajtására irányított törvényes működésében a bizottság kötelességszerűleg hathatónan támogassa. A miniszter azonban tekintettel arra, hogy némely vidéken a gazdaközönség meglehetősen sanyaru viszonyok közé jutott a rossz termés folytán, egyszersmind kiméletes eljárásra utasítja a pénzügyi közegeket ott, hol ezt a szükség kényszerűsége követeli.

— **Szüret.** Az arad-buzsáki ezölös kertekben a hétfői esőzés miatt legnagyobb részt tegnap reggel kezdték meg a szüretet, több helyen azonban a nagy sár miatt abba kellett hagyni. A mokrai és kövespataki szőlőhegyeken a szüret megkezdését a hegyválasztmány október hó 8-dikára határozta.

— **Lukács miniszter Dernán.** Nagyváradról jelentik, hogy Lukács Béla miniszter szombaton éjjel különvonaton Mezőtelegre utazott a dernai aszfalt-gyártelep megtekintésére. A miniszter kíséretében voltak: Gerlóczy alpolgármester, Országh Sándor, Abonyi Emil, Tolnai Lajos, Landau Gusztáv, Miklós Gyula, Steindl Imre, Schwarz Felix, Rupp Imre, Márkus József, Lampi Hugó, Pártos Gyula, Leitner Lajos, Giczey Lajos. A miniszter szalonkocsijában hált. Reggel a pernon nagyvezetű előkelő társaság várta. Ott voltak Beöthy főispán, Szunyogh alispán, Telegdi Lajos orsz. képviselő, Eszák Károly főfelügyelő, a tatarosi aszfalt-részvénytársaság igazgatói stb. A minisztert Beöthy főispán üdvözölte, mire Lukács szívélyesen válaszolt. Erre az összes vendégek a bihar-szilágyi olajipar részvénytársaság gyártelepeire mentek, melynek megtekintése után mintegy 20 kocsi szakadó esőben

Dernára rándultak. A kiváló gyártelep beható megtekintése után fényes ebéd volt. Lukács minisztert, a házigazdákat és Beöthy főispánt számos áldomásban éltették. A miniszter Tatarosra Beöthy fő- és Szunyogh alispán, továbbá Telegdi orsz. képviselő kíséretében délután érkezett meg. Az igazgatóság nevében Hirsch elnök üdvözölte. Lukács örömet fejezte ki, hogy a jó hírű gyártelepet megtekintheti. A szakadó esőben végig nézte az erősen fejlődő gyártelep összes helyiségeit, és úgy a berendezéséről, mint a gépház és a különféle gyártmányokról teljes elismeréssel nyilatkozott. A munkások riadó éljenzéssel fogadták a tüzoltó-gyakorlatot rögtönöztek. Ezután a miniszter Mezőtelegre hajtatott, a hol a dernai részvénytársaság fényes ebédet adott. A miniszter külön vonaton vasárnap éjjel visszautazott Budapestre.

— **Ellenőrzési szemle.** Az idén szabadságot és fegyvergyakorlatra be nem hívott honvédtartalékosok ellenőrzési szemléje folyó hó 5-én 6-án lesz az aradi honvédegyalogsági laktanyában. Az ellenőrzési szemlék mindenkor reggel 8 órakor kezdődnek.

— **A megnehezített önkéntesi vizsgálat.** Az egyéves önkéntességre a középiskolák a törvényrendelete szerint készítik. Azoknak, akik a kellő kvalifikációval nem bírnak, de mégis jogot formálnak az önkéntességre, képesítő vizsgát kell tenniük. Eddig a vizsgálat csak a hadosztályparancsnokságnál volt megtartható, ezentúl minden területi csapatparancsnokság jogosítva lesz vizsgálat tartására, ha székhelyén középiskola van. A nemzetiségi viszonyokra való tekintetből elrendeli az új szabályzat, hogy a szükséghez képest lesznek külön vizsgáló-bizottságok kiküldendők mindama nagyobb helyorségi állomásokra, melyek más-más oktatási nyelvű középiskolákkal bírnak. A vizsgálat főnyelve az intézet oktatási nyelve, hol vizsgák folynak. A vizsgálatok — augusztus hónapját kivéve — minden hónap harmadik hétfőjén tartanak. A szabályzat a középiskolai klasszifikációt rendeli irányadónak a külön rendelkezik a szavazás mikéntje és az ismételő vizsgálatok felől. Az utóbbiak annyiban szigorítottak, hogy többé nem más parancsnokság előtt, hanem feltétlenül ama parancsnokságnál teendők le, hol az első vizsgálat lefolyt. Ily módon az önkéntességre képesítő vizsgálat érettségi vizsgálat lesz.

— **A hazafias oláh iskolaszék.** A lippei görög-keleti oláh iskolaszék mult heti ülésében elhatározta, hogy iskolájában ezentúl kétszeres gondot fordít a magyar nyelv tanítására. Ez a cél annál is inkább elérhető, minthogy a tanító-kar minden tagja tökéletesen bírja a magyar nyelvet. Az iskolaszék e határozatával egyrészt hazafiságának ad kifejezést, másrészt pedig a középiskolába lépő tanulók boldogulását akarja elősegíteni.

— **Hivatalos eskü.** A Kisfaludy Károly megválasztásával megüresedett rendőrnoki állást Hidvéghy Gyulával töltötték be, ki tegnap délelőtt tette le a hivatalos fogadalmat.

— **Aradi fiu sikere.** Lapunk levelezője írja: Szép kiüntetés érte a napokban Tóth Ferenc, az aradi ereklyemúzeum felügyelőjének fiát, Ifj. Tóth Ferencet. A budapesti katolikus legényegylet kiállításán ugyanis egy harangfelszereléssel az első aranyérmét és diszoklevelet nyerte el. A fiatal kézműves ifj. Hönig Frigyes tanítványa.

— **Kirabolt apa.** Zsulán Ilie kurtios lakost a napokban három rabló az országon megtámadta és kirabolta. A kirabolt ember jelentésére a csendőrség nyomozást indított a rablók ellen, akiket fel is talált a Zsulán három fia személyében. A rabló-ftukat elfogták.

— **Tajtékpipa helyett óra.** Beállított tegnap Bauer Gyula aradi kereskedő üzletébe egy tisztú szolgál, s azt mondta, hogy az ezredes kéret egy szép kivitelű tajtékpipát, melynek árát majd megküldi. Bauer élvén a gyanu pörrel, biztosítékot kért az értékes tárgy ellenében, mire a szolgál egy estét órát hagyva hátra, a pipát elvitte. Azóta nem mutatkozott. Nagyon valószínű, hogy a zálog-

ban hagyott órát is lopta a baka ur, akit most nyomoznak.

— **Scharf Mór** Amerikában. A tiszaszlári koronatanu, Scharf Mór Amsterdamból, a hol a gyémántkőszőrülés mesterséget megtanulta, elvitorlázott az újvilágba és már meg is érkezett Newyorkba. Elutazása előtt levelet irt szüleinek, a melynek érdekes tartalma a következő: „Lelkem örökre be van szennyezve és a megbánás örök időnkig égetni fog, noha nem tudom felfogni, hogyan tudtam szeretett apám ellen olyan hazug vallomást tenni, a mely nem csak őt, hanem sok más ártatlan embert is romlásba dönthetett volna. Nem tudom, hogy történt, de szívem fájdalomosan rándul össze, valahányszor eszembe jut. Ambár mindennap hálát adok az égnek, hogy komolyabb következményei nem voltak, mégis bűnbánólag verem a mellemet mondván: „Uram istenem! Bűnt követtem el, ne emlékezz meg ifjuságom bűneiről!” Nem vagyok képes bucsut venni innen, a nélkül, hogy nektek bucsut ne mondjak. Hisz itt közelebb voltam hozzátok, mint ezután, ha az oceán fog bennünket elválasztani. Ne feledkeztek meg rólam és gondoljatok a hűséges szívre, a mely értetek dobog a távoli világban.”

— **A bizalmatlan utitárs.** X. ur (már csak X.-nek nevezük őt), a ki a magyar parlamentnek volt a tagja, egyébként pedig dugdagdag földbirtokos, a minap a magyar államvasutak egy I. osztályu kocsijába szállott be. X. urnak a külseje nem valami biztató. Torzonborz szakála van és sötét tekintetű szeme, úgy, hogy nem csuda, ha megesset vele az a história, melyet ő maga így beszél el:

Beszállván a kupéba, köszöntem az ott ülő egy uri embernek:

— Jó napot!

— Jó napot! — felelt ő, különös tekintettel vetve rám és az oldalzsebéhez kapva, egy sarokba húzódott.

Éjjel volt és utitársam nyilván szeretett volna aludni. (Jómagam bizony nem vagyok képes rá, hogy a vasuton elaludjam.) De hát ő se feküdt le. Hanem minden öt perczen belenyúlt az oldalzsebébe, olyan furcsán, hogy ez feltűnt nekem is.

— Mi a patvarnak kapkod ez folyton a zsebéhez? — gondoltam magamban.

Látván aztán, hogy ő se fekszik le aludni, beszélgetni kezdtem vele és bemutattam magamat.

— X. volt képviselő, földbirtokos vagyok!

Ettől a perctől kezdve aztán föl hagyott asszal, hogy a zsebéhez kapkodjon. Nagyon művelt, kellemes embernek bizonyult, annyira, hogy utközben valóságos jó barátok lettünk.

Mikor kiszáltunk Budapestre, nem állhattam meg, hogy meg ne kérdezzem tőle:

— Ugyan uram, mondja meg, miért nyulált folyton a zsebébe?

Ő rám nézett és némi zavarral így szólt:

— Megmondanám, de . . .

— De?

— Tartok tőle, hogy megsértem!

— Engem? Ugyan!

— Hát őszintén szólva . . .

— Nos?

— Tartottam tőle, hogy ön kikapja a bugyellárisomat és azt nézegettem, hogy meg van-e még.

— **Hidegvér.** Vácson furcsa módon ad tanujelét hidegvérűségének egy éjjeli betöréseket rögtönző tolvaj. Bizonyára több ilyen jelű vizsgálatot végezhetett már sikerrel, mert a mult éjjel elég bátorságot érzett magában már arra is, hogy magának a járásbíróak, Heleznek a házában is tegyen vizsgát. Az intródukczió sikerült is neki, de a folytatás már egy kis zajjal járt, mert figyessé tette az alvó járásbíró, a ki belépve szomszéd szobába, honnan a zaj hallatszo nagy ámulatára egy embert lát a divány nyugalmasan ülni, ki vakmerő bátorsággal nézett vele farkasszemet. Mig a járásbíró segélyt hívandó, egyet fordult, a tolvaj maga ügyességgel eltűnt. A tolvajtól szerencsés megmenekedett minden kár nélkül, de a kötődni szeretőkötől aligha menekedik meily könnyen a bíró ur.

— **Zubovics és a váczi prök.** Zubovics Fedor kapitány, az ismert portsmann, a ki oly pompásan szervezte és vezette a királyl-

toztatás alkalmával a nógrádi bandériumot, Balassa-Gyarmaton természetesen közfigyelem tárgyává volt. Szóba jött migazzii bérlete is és ez alkalommal valaki azt kérdezte Schuster Konstantin váci püspöktől vajjon meddig tart ez a bérlet?

— Sajnos, már nem soká, — felelte mélabus mosolylyal a püspök, — mert csak addig, a míg én élek.

— **Pályázatok.** Több mérnöki állás a kereskedelmi miniszteriumban nov. 30. Aljegyző a rimassombati trvszéknel 2 hét. Szolga a kolozsvári trvszéknel 4 hét. Fogalm.-gyakornok a m.-szigeti p. ü. igazg. 2 hét.

— **Apróságok.** Szórakozottság. Pinceszér, adjon egy vasuti kalauzt. — Nem szolgálhatok, de mit méltóztatik belőle akarni? — Megnézni mikor indul a 6 óra 25 perces vonat. Nincs sok. Orvos: Egybekben azt tanácsolom, hogy sok sőrt inni nem szabad. Patiens. Oh, legyen nyugodt orvos ur, nekem a sörből egy bórdó se sok. Nőgyógyász. Szónok. Most már tudjuk: mi a nőkérdés. Közbeszóló: Igen. Férjhez menni. Alaposok. Mama: Azt hiszem, Ella arcát nem egészen találta el. Festő: Oh asszonyom, Rafael sem festhette volna meg jobban. Mama: Már miért nem? Festő: Azért, asszonyom, mert Rafael már meghalt.

—x— Miután a lembergi kiállítás zárata folyó évi október hó 16-ára elhalasztott, a kiállítás igazgatósága a cs. és kir. pénzügyminiszterium engedelmével elhatározta, hogy a lembergi kiállítási sorozatok húzása ugyan csak a kiállítási zár napján, azaz folyó évi október hó 16-án este 8 órakor lesz megtartandó.

Szolid elvű üzlet-ajánlás!!!

Hoffmann Antal

Aradca. Aradca-sztr. 14. szám alatt.

A „vörös kereszt” Hermann-palota.

A nagyérdemű közönség b. tudomására hozom, miszerint bel- és külföldi bevásárlásom alkalmával, tömeges áruvételeimmel azon előnyt nyertem el, hogy nagy áruválasztékban, valamint ennek olcsóságaival a fővárosi jelentékeny cégekkel is versenyezem.

Szíves megtekintésül áruraktáromban a n. é. közönség rendelkezésére mindenkor előzékeny szolgálat adatik.

Mintákat kívánatra ingyen és bérmentve küldök.

Hölgyek figyelmébe!

A legjobb munkaerőkkel bíró műhelyem révén azon kellemes helyzetben vagyok, hogy kitűnő szabásu elegáns és izléses toilletteket és felöltöket, francia és angol modorban jutányos és szabott árak mellett fölvállalhatok.

Kiváló tisztelettel:

HOFFMANN ANTAL,

női divat különlegessége, confectio vászon, kész fehérnemű és ara-kelengyék áruaktára.

EGYLETEK, TÁRSULATOK.

(*) Az „Aradi Tornaegyesület” választmánya szombaton tartotta meg rendes havi gyűlését, melyen dr. Robitsek Agoston elnökléte alatt: Illmann Ottó, Isztray Géza, Szilárd Győző, Vangyel Géza, Kömives József és Nagy Sándor választmányi tagok voltak jelen. Első sorban felolvasták és hitelesítették a július és augusztus havi jegyzőkönyveket, melyek az új tagokat felvették. Kereszties Arzén, Honisch L. István, ifj. Schor Béla, Stern Béla, Nikolits Géza és Spitzer Jakab. Kömives József pénztárnok pénztári jelentését következőkben terjeszti elő: július hóban befolyt 124 frt., augusztusban 110 frt., összesen: 234 frt. Kiadás 39 frt. 83 kr. A vagyon alakása 2489 frt. 15 kr. és pedig takarékpénztári könyvekben: 2373 frt. 65 kr., a kési pénztárban 125 frt. 95 kr. Örvedetesen vétezt tudomásul. Ezután a tornázás és vivás kezdetét határozta el a választmány és pedig október 1-ére és 2-ára. Felolvastattott az október 6-iki gyászünnepegy rendező bizottság meghívója, melyre vonatközölg a választmány elhatározta, hogy a hazafias ünnepélyben részt vesz a az egyesület tagjai: minél nagyobb számban való csatlakozásra hívja fel. A torna- és vivó évad megnyitása alkalmából f. hó 5-én azaz pénteken Nagy Lajos vendég-lőjében társas estély tartatik. Végül Nagy Sándor titkár-művezető jelentette, hogy Földi

Ferenéz egyesületi szolgálta Aradról eltávozott; helyére Mikó Géza gymnásiumi szolgálta alkalmaztatott három havi próba szolgálatra. Ezután a folyó ügyek letárgyalásával a gyűlés véget ért.

(*) Az ipartestület rendkívüli közgyűlése vasárnapról a tagok hiányos megjelenése miatt, jövő vasárnapra vagyis f. hó 7-ikére délelőtt 10 órára halasztatott. Felkértek a testület összes tagjai, hogy miután az iparos száló ügye már évek óta foglalkoztatja a testület előjáróságát és ezen kérdésnek czélszerű megoldása az összes iparosságnak érdekében áll, e gyűlésen minél számosabban megjelenni sziveskedjenek. Az elnökség.

SZÍNHÁZ, IRODALOM, MŰVÉSZET.

A színház műsora:

Oktober 3. (Szerda) A zsidónő, opera.
Oktober 4. (Csütörtök) Czigánybáró, operetta.
Oktober 5. (Péntek) Rafael, dráma. (Elsőször.)
Oktober 6. (Szombat) Október 6-án, irta és szavalja Gál Gyula; Rafael, dráma. (Másodször.)
Oktober 7. (Vasárnap) Délután: Czigánybáró, operette. Este: A pálinka, szimfő.

* A doloval nádob leánya ment tegnap este telt ház előtt. A közönség jól mulatott, és sokat tapsolt Fenyvesi kifogástalan Tarjánjának, s Angyal Iusnak, ki Vilmat személyesítette. A társulata rokonszenves tagja, ki a tavalyi szezon végén beteg lett — tegnap lépett fel Aradon a hosszas szünet után először. Ezuttal konstatalhatjuk, hogy Angyal ez idő alatt nagyot haladt, s már tegnap több, eddig ismeretlen előnyét mutatta be. Balassa, Delli Emma, Szendrői, Gál, Tompa a régi jók voltak.

* „Az 1848—49-iki magyar szabadságharcz története” című nagy illusztrált munkából a szokott pontossággal most jelent meg a 21-ik füzet a melyben Gracza György az első népképviselői országgyűlés megnyitását mondja el a szokott élénkséggel. A füzet képei közt ismét több olyan van, amely eddig még sehol sem jelent meg. A képek különben ezek. Gr. Leningen Károly honvédtábornok „Megadjuk.” A kétszáz ezer katona megajánlása a nemzetgyűlés által 1848 jul. 11-én (Egykoru rajz) Szacsavay Imre. (a Vértanu 1848-iki arczképe.) Horváth Mihály Csanádi püspök. Részletek a bécsi októberi forradalomból. (Egykoru felvételek) Ormay Norbert honvéd ezredes. (1848-iki arczkép után) Gr. Széchenyi Istvánné, szül. Salern Crescentia. (1848-iki arczkép.) Petőfi Sándor mint honvéd. (Egykoru rajz.) Récey Ádám. Eredetije a bécsi udv. muzeumban.

TÁVIRATOK.

A király ltthon.

Budapest, október 2. (Saj. tud. táv.) A király holnap Gödöllőre érkezik. Holnap délelőtt kilenczkor elutazik Bécsből és Pesten nem fog megállani.

Vasvári Kovács †.

Budapest, okt. 2. (Saj. tud. távirata.) Vasvári Kovács, a népszínház nyugalmazott tagja, a szabadságharcz főhadnagya, híres funerátor, ki legutóbb Kossuth fejfáját vitte, ma meghalt a surányi menházban.

A tőzsdéről.

Budapest, október 2. (Saj. tud. táv.) A gabnatőzsde ma is zárva volt, s az értéktőzsde forgalma is majdnem teljesen szünetelt.

Esküdtszéki tárgyalás.

Kolozsvár, október 2. (Saj. tud. táv.) Az esküdtszék ma tárgyalta a Tribuna volt szerkesztője, Baltes András és kiadója Popa Necsa János ellen a köteles figyelem elmulasztása miatt folyamatba tett sajtópört. A Tribunában ugyanis egy nyilatkozatot adtak ki, mely Popovicst feldicséri; a nyilatkozat írói ellen azonban az eljárást beszüntették, mivel kitünt, hogy ők Popovicznak magánuton küldtek nyilatkozatot, ki azt maga tette közzé.

Lázár Aurél közbádó rendkívül erélyesen kikelt azon eljárás ellen, melyet a román nemzetiségű hősök elkövetnek a bírósággal szemben, midőn maguk helyett két félkegyelmű egyént állítanak a bíróság elé. Vádbeszédének folyamán a két vádlottat a nemzetiségi pörök két szánandó alakjának mondja, kikkel nem tartja érdeemesnek hosszasan foglalkozni.

Az esküdtszék elnöke, ki az egyhangu verdiktet kihirdette, Moldován Gergely volt. A románok nagy elnyomatására vall az, hogy úgy a közbádó, mint az esküdtszék elnöke, román származásuak. Az esküdtszék mindkét vádlottat vétkesnek mondotta ki s ennek alapján a bíróság Baltest három, Pópdát két havi fogházra ítélte s a Tribuna kaucziójából 500 frt elkobzását mondotta ki.

Az elítéltek semmiségit jelentettek be.

Veszprém diszpolgárai.

Veszprém, október 2. (Saj. tud. táv.) Városunk közgyűlése Wekerlét, Hieronymit és Fejérváry minisztereket, továbbá Csáky Albin grófot a város diszpolgárainak nagy többséggel megválasztotta. E választást, melyet csak kilencz szavazat ellenzett, a szabadelvűség diadalának tekintik.

Eszék ünnepe.

Eszék, október 2. (Saj. tud. táv.) Az itteni kereskedelmi és iparkamara e hó folyamán avatja föl ujonnan épített diszes palotáját. A megnyitásra idevárják Lukács Béla kereskedelmi minisztert is.

Viharos közgyűlés.

Nyitra, október, 2. (Saj. tud. táv.) A felvidéki magyar közművelődési egyesület óriási közönséggel ma megtartotta közgyűlését. Az egylet lobogóját Thurócsy főispánné adta át, s a közgyűlés előtt Bende püspök misét mondott. Crausz alnök megnyitván az ülést, Károlyi István elnök hosszú beszédet mond. Egyetlen javaslat az, hogy a culturegyleteket kötelező pótdóval kell gazdagítani. Egyébként erősen támadja a kormányt magyartalanságért, az iparért, közutakért stb. mivel viharos tesszt idézett elő. Kürth lipői főispán tiltakozik a napi politika bevonása ellen, Bethlen Gábor üdvözli Károlyit, Odescalchy Livio herczeg pedig élesen megtámadja az egylet igazgatóságát. A jövő közgyűlés Losonczon tartatik meg.

Vonat összeütközés.

Győr, október 2. (Saj. tud. táv.) A pályaudvaron az éjjel a személyvonat összeütközött a budapest-bécsi pótdát és gyorsárukat szállító tehervonattal. A nagy köd miatt nem látszott a jelzőlámpa, a személyvonatot idejekorán meg fékeztek, minek folytán nagyobb baj nem esett s csak Simko fékező sérült meg mérsékeltén.

A czár állapota.

London, október 2. (Saj. tud. táv.) A „Daily Telegraph” szerint a czár nincs közvetlen veszélyben, de az álmatlanság és idegesség aláássák szervezetét.

A japán-kínai háború.

London, október 2. (Saj. tud. táv.) Pekingből ideérkezett hírek szerint az udvar Nankingba szándékozik átköltözni. Mértékadó körökben még az esetben sem gondolnak békekötésre, ha a legközelebbi ütközet is a kínaiak vereségével végző-

dik, mert azt hiszik, hogy a japánok egyáltalában nincsenek azon helyzetben, hogy huzamosabb ideig még elviseljék a háborút.

Sanghai, október 2. (Saját tud. táv.) Ma 35000 főből álló japáni katonaság szállt ki a Shantung folyó partjára.

Samassa Rómában.

Róma, okt. 2. (Saj. tud. táv.) Azt fölötté nehéz elképzelni, hogy minő zivatart keltett Rómában az a beszéd, melyet Samassa a magyar delegációban elmondott a küszöbön állható pápaválasztásról és a pápaságra méltatlan bibornokokról. A pápai lapok egyenest azzal fenyegetőznek, hogy Samassát meg kellene fosztani érseki rangjától. A szabadelvű lapok annál rokonszenvesebben irnak azt kívánva, vajha az olasz papság is olyan hazafias és bátor volna, mint Samassa.

Rablás a vasuton.

Milanó, október 2. (Saj. tud. távirata.) A como-milanoi vonalon egy amerikaitól, ki a kupéban aludt, az utitársa ellopta 111 ezer frankkal telt tárczáját. A tolvaj eltűnt.

Változások a török konzulátusnál.

Konstantinápoly, október 2. (Saj. tud. táv.) A párisi követté kinevezett Zia pasa utódjává a bécsi nagyköveti állásba Munir beyt, külügyminiszeri első titkárt és Chakir pasát, a nagyvezér fivérét, a jelenlegi atheni követet emlegetik.

Török hadi kárpótlás.

Konstantinápoly, október 2. (Saj. tud. táv.) A szultán utasította a pénzügyminisztert, hogy az 1877/78-iki orosz-török háboruban károsult orosz alattvalók kárpótlására további 50,000 török fontot fizessen ki. A pénzügyminiszterium e végből az Ottoman bankkal tárgyalásokat folytat, hogy a kárpótlás kifizetése a legközelebbi évekre is biztosítható.

Dementi.

Pétervár, október 2. (Saj. tud. táv.) A „Novoje Wremja” szerint azon hír, hogy orosz csapatok bevonultak volna Koreába, teljesen alaptalan.

A víztölcsér áldozatal.

New-York, okt. 2. (Saj. tud. táv.) Valenciában víztölcsér következtében 150 ember életét vesztette s a vetés nagy kárt szenvedett. A kárt 400,000 dollárra becsülik.

KÖZGAZDASÁG.

Uj-aradi heti gabnavásár.

— Saját tudósítónktól. —

Uj-Arad, október 2.

(S—ss) Az uj-aradi gabona hetivásáron, miután gazdáink a tengeri töréssel és aratással vannak elfoglalva, a hozatal a mai piacon mérsékelt volt, de a csekély kínálatnak is a zsidó ünnepek következtében alig akadt vevője. Az irányzat lanyha és változatlan.

Eladatott:

Buza 1000 métermázsa 5 frt 70 krtól 6 forintig.

Rozs 50 métermázsa 4 frt 70 krtól 5 frtig.

Tengeri ó 100 mmázsa 5 frt 40 krtól 5 frt 70 krig.

Tengeri új 200 mmázsa 4 frt 50 krtól 4 frt 80 krig.

Tengeri csöves 200 métermázsa 2 métermázsként 5 frt 45 krtól 5 frt 60 krig.

Arpa 50 mmázsa 5 frt 20 krtól 5 frt 40 krig.

Zab névleg 5 forint 40 krtól 5 forint 60 krig.

— Algyest vidéken a tengeritörés a befőzéshez közeledik. A termés kilátások nagyon kedvezőtlenek. A száraz időjárás a cső- és szemképződésre ingen rossz befolyással volt. A takarmányrepa szintén keveset ígér. A legelők soványak, a jószág a tarlómezőkre jár, hol alig talál már táplálékot. A szántási munkálatok erősen folynak. A kaszálók sarju termése gyenge volt. A munkásviszonyok türehetők; a férfi napszám 60 kr., asszonyoknak 40 kr. Allategészség jó.

Az arad-csanádi gazdasági takarékpénztár forgalmi kimutatása 1894. szept. haváról.

I. Betételek.	
Álladék mult hó végén	frt 3.589,354.87
Betételek folyó hóban	283,039.08
Összesen frt	3.872,393.95
Visszafizetések folyó hóban ..	318,388.28
Álladék folyó hó végén	frt 3.554,005.69

II. Leszámított.	
Váltótárca-álladék mult hó végén	frt 2.294,485.01
Leszámított váltók folyó hóban ..	769,166.28
Összesen frt	3.060,651.29
Bejárt váltók folyó hóban	657,173.58
Váltótárca-álladék folyó. hó végén	frt 2.433,477.71

III. Előlegezek kézi zálogokra.	
Álladék mult hó végén	frt 2.354,045.26
Előlegeztetett folyó hóban	402,419.47
Összesen frt	2.756,464.73
Bejárt előlegek folyó hóban	472,358.21
Álladék folyó hó végén	frt 2.284,106.52

IV. Jelzálogos kölcsönök.	
Álladék mult hó végén	frt 958,005.48
Előlegeztetett folyó hóban	3,580.—
Összesen frt	961,585.48
Törlesztetett folyó hóban	7,393.25
Álladék folyó hó végén	frt 954,192.18

V. Pénztárforgalom.	
Álladék mult hó végén	frt 25,165.96
Bevételek folyó hóban	1,463,183.33
Összesen frt	1,488,349.29
Kiadások folyó hóban	1,466,343.90
Pénztári álladék folyó hó végén ..	frt 22,005.69

Arad, 1894. szept. 30-án.

Az Igazgatóság.

— Az aradi közuti vaspálya és téglyagyár részvénytársaság forgalmi kimutatása. Szállított 1894. szept. 16-tól 30-ig 20,433 személy, bevétel 2058 frt 65 kr. Szállított 1893. szept. 16-tól 30-ig 21,091 személy, bevétel 2073 frt — kr. Szállított 1894. jan. 1-től szept. 30-ig 341707 személy, bevétel 33569 frt 60 kr. Szállított 1893. jan. 1-től szept. 30-ig 339,336 személy, bevétel 33568 frt 95 kr. Szállított 1894. szept. 16-tól 30-ig 3252730 kilogramm teher, bevétel 1567 frt 81 kr. Szállított 1893. szept. 16-tól 30-ig 3825450 kilogramm teher, bevétel 1671 frt 15 kr. Szállított 1894. jan. 1-től szept. 30-ig 59264270 kilogramm teher, bevétel 25869 frt 96 kr. Szállított 1893. jan. 1-től szept. 30-ig 57870450 kilogramm teher, bevétel 24774 frt 05 kr.

— Budapest-kőbányai sertéskereskedelmi csarnok. 1894. évi okt. hó 1-én. Hízott sertés árak: I. Magyar elsőrendű: 1. Öreg nehéz (páronként 400 klgon felüli súlyban) 40.5—41. krig. Öreg közép (páronként 300—400 kilogramm súlyban) 40.5—41. krig. Fialal nehéz (pkint 320 klgon felüli súlyban) 42.5—43. krig. Fialal közép (pkint 251—320 klg. súlyban) 43.—44. krig. Fialal könnyű (pkint 250 klg. terjedő súlyban) 46.—48. krig. II. Magyar szedett: Nehéz (páronként 280 klgon felüli súlyban) 40.5—41.5 krig. — Közép (pkint 220—280 klg. súlyban) 42.—42.5 krig. — Könnyű (pkint 220 klg. terjedő súlyban) 46.—48. krig. — Szerbiai: Nehéz (pkint 260 klg. felüli súlyban) 42.—43. krig. Közép (páronként 220—260 klg. súlyban) 42.—43. krig. — Könnyű (páronként 220 klg. terjedő súlyban) 41.5—42.5 krig. Sertés létszám 1894. szept. hó 28-án volt készlet 184,645 darab. 1894. szeptemb. hó 29-én felhajtott: 2576 drb. 1894. szeptemb. 29-én elszállított 2783 drb. 1894. okt. 1-én maradt készletben 184,438 drb. — A hízott sertés üzletirányzata: Változatlan.

SZERKESZTŐI ÜZENETEK.

B. Á. (Nagyvárad.) Ma küldött levelünket tekintse semmisnek, a mennyiben a kérdéses dolog a levél elküldése után megérkezett. Üdvözlőjük!

Compass. (Szemplak.) „Blanka” című tárczáját elolvastuk másodszer is és haladást mindenestre látunk az új kidolgozásban. A mese, mely nem törekszik valami banális képtelenséget rajzolni, elég ügyesen van vezetve mindaddig, míg

a végső csillag után az utolsó fejezet nem következik. Hanem evel az utolsó fejezettel jóformán mindent leront, mit addig jól épített. Különben az egész novellának két fő hibája van, egyik a lélektan helytelensége, a másik a stílus merevsége. Alakjai nem úgy cselekszenek, mint a hogy kellene tenniök, hanem a mint ön rosszul megírja. Az ördögbe is, hát az a Perlak, ki mindenben olyan kimagasló, nem tudja szerelmét azzal az asszonnyal szemben érvényesíteni, kiről tudja, hogy viszont szereti őt? Próbáljon mást írni és törekedjék minél valószínűbb dolgot írni.

VIZJELZÉS.

1894. évi október hó 2-án reggel 8 órakor észlelt vizállások, időjárás és hőfokok a marosi és tiszai vizmérőzén.

Észlelési állomás	Hőmérséklet °C	Időjárás	Vizállás	
			estmétr.	estmétr.
Branyicska ..	+ 14°	borult	— 2	—
Arad	+ 17°	felhős	— 132	—
Makó	+ 17°	derült	— 40	—
Szeged	+ 9°	derült	— 94	—
Gyoma	—	—	—	—

A + jel a 0 feletti hőmérsék és vizállásokat jelzi.

A — jel a 0 alatti hőmérsék és vizállásokat jelzi.

Arad, 1894. október 2.

A m. kir. felyammérőszki hivatal.

Aradvárosi

színház.

Évadbérlet
5. szám.

Havibérlet
5. szám.

Szerdán, 1894. október 3-án

A ZSIDÓNŐ.

Dramai dalmű 5 felvonásban. Irta: Scribe. Fordította Ormay Ferencz. Zenéjét szerző: Halévy.

SZEMÉLYEK:

Brogni Ferencz bibornok, a templariusok nagymestere Csátár Gy.
Arnold, herceg Sóllyom L.
Isabella, hercegnő Reviczky E.
Teobald, polgármester Hunyady J.
Eleazár, ékszerárus Mezey M.
Rachel, leánya Sugár A.

Kezdeté 7 órakor.

IDEGENEK NÉVSORA.

— Október 2. —

Fehér Kereszt szálloda: Neustädler N. kereskedő, Temesvár. Grünhut Lipót, Lupény. Chanssele Gyula bányaigazgató, Lupény. Bauer Ernő, Borossebes.

Vass szálloda: Bohus István birtokos, Világos. Prokop József tisztartó, Kevermes.

Nádor szálloda: Mozer Mária gyógyszerész, Gurahonoz. Moltay Jenő osztályfőnök, Budapest. Szabó Antal erdőkezelő, Buttyin.

Arany Kulcs szálloda: Rónai Rózi színésznő, Kecskemét. Kánya Károly földmives, Apfca. Petroviciu Szava tanító, Oravicza. Perna Jánosné és fia Elemér hivatalnok, Szentgyörgyvölgy. Schönbauer József hentes, Lúppa. Mihucz Demeter lelkész, Szintye.

Három Király szálloda: Abonyi N. tanár, Kikinda. Kure János jegyző, Szapáryliget. Buczurka József jegyző, Nagykamarás. Leipnik Ferencz kereskedő, M.-Szlátina. Braun Jakab kereskedő, Temesvár.

Vasuti szálloda: Jakab Albert járásbírósi hivatalnok, Rév. Jakab Dez. építész, Rév. Kapler Dezso, szolga, Temesvár.

Felelős szerkesztő: Vass Géza.

NYILTTÉR.*

Med. Univ. 822

Dr. BUND ÁRPÁD,

egyet. orvostudor, szülész, nőgyógyász.

Lakik Andrásytér 1. szám, földszint.

RENDEL: Délelőtt 9—11 óráig.

Délután 2—4 óráig.

Nő-betegeknek délután 4 órától 5 óráig.

Szegényeknek ingyen reggel 7—8 óráig.

* Az ezen rovat alatt kösítőtekért nem vállal felelősséget a szerk.

3884/1894. sz. Világosi járás főszolgabírójától.

12727/894. k. h.

3-3

13137/894. k. h.

3-3.

Pályázati hirdetés.

Galsa és Muszka községekben a körjegyzői állás üresedésbe jövén, annak betöltésére pályázatot nyitok.

A körjegyző javadalmazása 350 frt készpénz fizetésből, 400 frt gabonaváltásból, továbbá 12 öl tűzfából, 60 mázsa szénából, 33 hold földhasznélvezetéből, 16 drb marhatartási illetőségből, 6 szobás és a szükséges mellékhelyiségekkel ellátott lakásból, 2400 öles kertből s végre 200 frt irnoktartási átalányból.

Felhivom mindazokat, kik ezt az állást elválni óhajtják, hogy az 1883. évi I. t. cz. 6. §-ában meghatározott minősítést igazoló okmánnyal felszerelt folyamodványukat ide az ezennel folyó évi október hó 23-nak délelőtt 10 órájára a galsai községházához kitűzött választást megelőző nap délután 5 óráig adják be.

Világos, 1894. évi szeptember hó 24-én.

Kabdebő
főszolgabíró.

Hirdetés.

Az iparhatósági megbizottak újból megválasztása céljából az ipartörvény 172. §-a értelmében kiadott 52211/885. számú földmívelés, ipar és kereskedelemügyi m. kir. ministeri rendelet alapján Arad sz. kir. város területén levő összes önálló kereskedők és iparosok névlajstroma összeállítván, az jelenleg a rendőrkapitányi hivatal iparügyi osztályánál közszemlére ki van téve, miről is az érdekeltek azon észrevétel mellett értesítetek, hogy az összeállítás ellen emelhető, felszólalások f. évi november hó 15-éig ezen iparhatóságnál írásban adhatók be.

Kelt Aradon 1894. szeptember hó 15-én, a város rendőrkapitányasága mint I-ső foku iparhatóság.

Sarlot Domokos
főkapitány.

Hirdetés.

A kolera járvány behurcolásának megakadályozása, valamint a járvány befogadása és terjesztésére alkalmas ártalmak eltávolítása érdekében a nagyméltóságú m. kir. belügyminister urnak f. évi 78571. sz. a. kiadott körrendelete alapján a következő övrendszabályok követség és pontos betartását rendelem el:

1. Vendégfogadók, korcsmárosok, magán és iparos szállók tulajdonosai, egyletek és intézetek, nemkülönbön mindazon magánosok, kik idegen utasoknak, iparos segédeknek, munkásoknak vagy más idegeneknek szállást adnak, kötelesek a Gácsországból, Bukovinából, nemkülönbön a Mármaros vármegyéből érkező utasokat a beszállásuk után azonnal soron kívül, a napnak vagy éjnek bármely szakában a rendőrkapitányi hivatalnál bejelenteni;

2. vendégfogadók, korcsmák és több lakót magokban foglaló házak tulajdonosai kötelesek a trágyát és szemetet az udvarokból minden nap, a kisebb házak tulajdonosai pedig minden harmadnap kihordatni, az udvart és házelejét, folyókat naponta felsepergetni, szemetes vermet, emésztő gödröt, vízvezető folyókat naponta mésztejjel fertőtleníteni;

3. az utcára, vagy folyókába szennyes vizet önteni, elhullott állatot, vagy bármilyen állati és egyéb hulladékot kidobni a legszigorubb büntetés terhe alatt tilos;

4. minden háztulajdonos köteles árnyékszékét, ha az egy éve nem tisztított, sürgösen kitisztíttatni, udvarán egy kádba mésztejet tartani (1 rész nyers mész 5 rész vízbe megolva) s ezen folyadékából az árnyékszékbe minden üldhelyre 5-5 liter számítva, harmadnaponként beönteni;

5. a lakosztályok tisztán tartandók, a szobák reggel és este jól szellőztetendők;

6. szűk udvari házak kapui kora reggeltől késő estig tárva tartandók;

7. a kutak tisztán tartandók, fedéllel ellátandók s azok közelében azok vízével mosni sem ruhát, sem edényt nem szabad. A kutak mellett netán levő gödrös helyek tiszta földdel feltöltendők, a pocsolások felszárítandók, a szárnyas állatok fürösztői a kuttól eltávolítandók, nehogy a kut vize a szennyes víz leszivárgása által ivásra alkalmatlanná váljék. A rossz vizű kutak használata mellőzendő s csak a megjelölt jövizű kutak vize élvezendő. Ugyanínt kerüendő a Maros folyó vízének élvezetire való használata, elkerülhetlen esetben használva előbb felforralandó, aztán kihűtendő, mert köztudomásu, hogy a folyó vizek élvezete terjeszti a ragály csiráit;

8. a mézárászok, hentesek, ugyanínt a piacron áruló hentesek vágótökei, asztalai és a mérlegek, nemkülönbön a vendéglősök, korcsmárosok, cukrászok és ételkifőzők asztalai, edényei a legtisztábban tartandók, megromlott húst, hamisított tejet vagy éretlen, romlott gyümölcsöt (a párolásra szánt félérett kivételével) üzleti helyiségekben vagy piacron elárultani, forgalomba hozni a legszigorubb büntetés terhe alatt tiltatik, élvezetire nem alkalmas tápszerek elkoboztatni és megsemmisíteni fognak;

9. a ragályfogyó áruk raktarai, mint csont és rongy gyűjtő telepek állandóan fertőtlenítendők s tisztán tartásukra kiváló gond fordítandó;

10. a sertés hizaló telepek, sertés ölök, istállók, szárnyas állatok ketreczei tisztán tartandók;

11. nem élő, de még friss halak árulása csak d. u. 4 óráig engedtetik meg. Az el nem árusított halak pedig a már kiadott meghagyásban foglalt módon megszárazítandók;

12. bérkocsik, fuvarosok és a közúti lovasut állóhelyei, egy városban, mint a vasúti állomásonál naponta többször felseprendők, a trágya eltávolítandó és a külön kiadott utasításhoz képest mésztejjel fertőtlenítenendők;

13. a lakosság által a legelső alkalommal észrevett gyanus, hasmenéssel vagy hányással járó megbetegedés a rendőrkapitányi, illetve orvosi hivatalnál azonnal bejelentendő.

Kik a jelen hirdetésben foglalt óvintézkedéseket nem foganatosítják, kihágást követnek el és az 1876. évi XIV. t. cz. 7. §-ában előirt pénzbírsággal fognak büntetettetni.

Az óvintézkedések foganatosításának ellenőrzésére az összes rendőri személyzet utasítottik.

Kelt Aradon, 1894. évi szeptember hó 24-én, a város r. kapitányi hivatala mint I-ső foku egészségügyi hatóság.

Sarlot Domokos
főkapitány.

Arverési hirdetés.

Arad sz. kir. város gazdasági széke a város tulajdonát képező versenytéri 33^{808/1100} h. területnek f. évi okt. 1-től számítandó 3 vagy több évre való bérbeadása iránt folyó év október hó 8-án d. e. 10 órakor árverést tart.

Kikiáltási-ár holdanként évi 20 frt 30 kr. haszonbér.

Bánompénzül leteendő a kikiáltási ár 10%-a készpénzben vagy elfogadható értékpapírokban.

Az árverésben részt lehet venni szóbeli és írásbeli ajánlatokkal.

Az írásbeli ajánlatok lezártan a szóbeli árverés megkezdése előtt nyújtandók be, s csak akkor vétetnek figyelembe, ha azokhoz a bánompénz mellékelve van, s ha az ajánlatot tevő kijelenti, hogy az árverési feltételeket ismeri és elfogadja.

Az árverési feltételek a gazdasági tanácsnok urnál az árverést megelőzőleg is megtekinthetők.

Arad sz. kir. város gazdasági székének 1894. évi szeptember hó 10-én tartott üléséből.

Kiadta:
Löcs Rezső,
aljegyző.

13137 | 1894. k. h.

2-3.

Hirdetés.

Figyelmeztetem a mézárász és hentes iparosokat, báránvágókat, hogy a hús szállítására használni szokott kocsik és gyékénytakarók tisztaságára különös gondot fordítsanak, miután a tisztátalan szennyes kocsiknak használata a vágóhídi igazgató ur által a tölem nyert felhatalmazás folytán megengedtetni nem fog.

Továbbá figyelmeztetem mindazokat, kik a vágóhídon megjelennek, hogy a vágóhídi igazgató ur által a köztisztaság érdekében kiadott intézkedéseket a következmények terhe alatt pontosan betartani és követni tartoznak.

Kelt Aradon, 1894. évi szeptember hó 24-én a város r.-kapitányi hivatala, mint I-ső fokú egészségügyi hatóság.

Sarlot,
főkapitány.

13136/894. k. h.

3-3.

Hirdetés.

A nagyméltóságú m. kir. belügyministerium a f. évi 78486. sz. a. kelt körrendeletével a kolera járvány megállításának érdekében a Mármaros vármegyéből esetleg érkező utasoknak orvosi megfigyelés alá vételét rendelve el, felhivom a helybeli összes nyilvános helyek, vendéglők tulajdonosait, nemkülönbön a magánosokat, hogy a hozzájuk megszolgált mármaros megyei utasokat a kapitányi hivatalnál bármely időben, a következmények terhe alatt bejelentsék.

Arad, 1894. szeptember hó 23-án.

Sarlot Domokos
főkapitány.

Egyedül valódi angol
csodabalzsam
THIERRY A. gyógyszerészől
PREGRADÁ-ban.

Enyhíti a köhögést, gyógyítja a mell- és tüdőbajt, minden külső és belső betegséget és oszadásszerű gyógyhatással bír. Mint első segély használatakor egyetlen egy családnál se hiányozzon. Csak akkor valódi és hamisítatlan a balzsam, ha minden üveg egy ezüst kupakkal (Kapsel) van lezárva, s melyben csemegé "Thierry Adolf gyógyszerész" az "Orangyalhoz Pregradában" belyomva, s ha minden üvegen egy vörös címke, ehhez pedig egy használati utasítás is mellékelve van, mely ugyanezen védjegy és szövegű, mint itt fenn látható, van elítelve. Minden más balzsamok, melyek nem az én kupakjaimmal vannak lezárva és máséknéknak kiállításai, hamisítványok és utazatok és tültöt, káros hatású és durva anyagot mint "Aloe" és ehhez hasonlókat tartalmaznak. Minden ilyen balzsam ne fogadtassék el.

A legrégebbi, legbizonyosabb és valódi, mindemellett a legolcsóbb egyetemes, népszerű házi gyógyszer majdnem minden külső és belső betegség ellen.

Thierry A. gyógyszerész az "Orangyal" hoz Pregradában.

A valódi angol
csodakenőcs
hatása és ereje.

Hatóság. Bejegyz. védjegy. Az angol csodakenőcs, mely a legjobb eredményt használó szer a szemvédő emberiségnek a legsúlyosabb és idilli bajokban. A sebek gyógyítására, ugyanínt a fájdalom enyhítésében felismerhetetlen alkalmasságot a piros rózsá, "rosa centifolia"-ban lévő oszadásszerű hatású gyógyerőre anya más kitűnően elismert gyógyanyagok összetételéből képezik.

Az angol csodakenőcs használható: A gyermekágyasok mellbajánál, tejgyülemlésnél, melikeményedésnél, Orbáncz (Szt.-Antal tűze), mindennemű sérülések, láb vagy csont sebesülések, sebek, gyenyedség, dagadt lábak, sőt csonttörés ellen: Utas., azarás-, lő-, vágás- és zúdásai sebek ellen. Használható minden idegen részek, u. m.: füvek-, faszálka-, homok-, szilánk- és tűsűk eltávolítására. Mindennemű daganat, kínóvés, pokolvar, ujjkíjódás, sőt rákbetegség ellen; szemölcs, körömdaganat, hólyag és féldörzött lábak gyógyítására. Mindennemű égési sebek, fagyott testrészek, betegknek hosszú sekvés által támadt sebek, nyakdaganat, vértorlás, fülzúgás és a gyermekeknek előforduló kisebb sebek ellen. stb. stb.

Az angol csodakenőcs minél régebbi, annál kitűnőbb hatásában. Igen ajánlatos ezen egyedül álló elővigyázati szerből minden családnál készletben tartani. Két doboznál kevesebb nem küldetik; a szétválasztás kintitől az ország előleges beküldése vagy pedig utánvétellel eszközöltetik. 2 tégely csomagolás, szállítólevél és bérmentes megküldésel 8 korona 40 fillér.

Számos bizonyítványok rendelkezésére állnak. Figyelmeztetek mindenkit hatástalan hamisítványok megvétele ellen. s kérem szigoruan arra ügyelni, hogy minden tégelyen a fenti védjegy és csemegé "Thierry A. Orangyal gyógyszerész" Pregradában beleegve kell lenni és minden tégelynek egy használati utasításba ugyanolyan védjeggyel mint itt látható kell becsomagolva lenni.

Az egyedül valódi angol csodakenőcs hamisítói és utazói a védjegy törvény alapján szigoruan üldöztetnek, ugyanugy a hamisítványok ismétlésütői. Egyedüli közvetlen bessenésztől forrás

THIERRY A. Orangyal gyógyszerész
Pregradában, Rohits-Sauerbrunn mellett.
Egyedüli főraktár Budapest és környéke részére
TÖRÖK JÓSEF-nél
Budapest, Király-utca 12. szám.
Oly helyről, hol raktár nincs, tessék a megrendelést közvetlenül: Thierry Adolf Orangyal gyógyszerészhez Pregradában, Rohits-Sauerbrunn mellett címezni.
Az Austria-Magyarországi védjegy lejtóm száma 4324.

19477/894.

I-3

Hirdetés.

A nagyméltóságú földmivelségi magy. kir. miniszter ur 57505/894. sz. a. kelt rendelete nyomán ezennel közhírré tétetik, hogy szarvasmarhák, juhok, kecskék és sertések Magyarországból Styriába csak levágás végett és csupán vaspályán szállíthatók.

Arad, 1894. szeptember 29-én.

A városi tanács.

16440/1894. sz.

3-3

Pályázati hirdetmény.

Aradon a szabadság-téren az aradi 13 vértanu emlékére emelt szobor körül kovácsolt vasból készítenő kerítés tervének és költségvetésének elkészítésére ezennel pályázat nyitattik.

A feltételek a következők:

1. A vaskerítésnek célja, hogy a szoborhoz gyermekek és állatok, valamint avatatlan egyének könnyen hozzá ne férjenek; minél fogva a kerítésnek a csinos kivitel mellett megfelelő erősségűnek kell lennie, s így oly diszitmények, a melyek könnyen törhetőek, mellőzendők.

A kerítés magassága 80 csm. a melynek zápjai s diszítő osztrádai lehetőleg ritkán úgy illesztendők össze, hogy azok által a szobor talapzata el ne takartassék.

A kerítés 25 csm. magas s 25 csm. széles szürke sléziai osztrádai márványból készülő talpköve helyezettik, a mely talpkövből 5 csm. a burkolat alá fogván esni, a kerítés a talpkövel együtt egy méter magas leendő.

2. A benyújtandó tervek következők: alaprajz 1:100 léptékben, oldal nézet a leg-hosszabb oldal felől nézve 1:50-hez és egy teljes keret részletrajz 1:10 léptékben; a tervek mindegyike pontosan és lehető részletesen cottirozandó.

3. A tervekhez pontos és részletes költségvetés készítenő; a kerítésnek egységes ára s a sulya folyó meterenként kiténtetendő.

4. A három legjobbnak talált terv közül az 1-ső 150 frt, a 2-ik 100 frt, a 3-ik 50 frttal díjaztatik.

5. A pálya bíróság utólag fog megalakíttatni.

6. A tervek és költségvetés folyó évi október hó 15-ig Arad sz. kir. város polgármesteréhez jelíges levél kíséretében benyújtandók a hol a szobor és a bekerítendő terület helyszínrajza is megkapható.

7. A díjazott tervek Arad sz. kir. város tulajdonává válnak, a melyek közül kivitelre tetszés szerint választhat.

A szobor bizottság 1894. évi augusztus hó 6-án tartott üléséből.

Salacz Gyula

polgármester, bizottsági elnök

865--894. gazd. sz.

2-3

Árlejtési hirdetmény

Arad sz. kir. város gazdasági széke a városi szegények házában elhelyezett, valamint a rendőrség által letartóztatott egyének részére 1895-ben szükséges fehér és fekete kenyérnek szállítása iránt f. évi október hó 8-án d. e. 10 órakor árlejtést tart.

Kikiáltási ára: egy 56 dekagrammos adagnak úgy a fehér, mint a fekete kenyérből 4-45 kr. Bánompénzül leteendő 150 frt készpénzben vagy elfogadható értékpapirokban.

Az árlejtésben részt lehet venni szóbeli és írásbeli ajánlatokkal.

Az írásbeli ajánlatok lezártan a szóbeli árlejtés megkezdése előtt nyújtandók be, s csak akkor vétetnek figyelembe, ha azokhoz a bánompénz mellékelve van, s ha az ajánlatot tevő kijelenti, hogy az árlejtési feltételeket ismeri és elfogadja.

Az árlejtési feltételek a gazdasági tanácsnok urnál az árlejtést megelőzőleg is megtekinthetők.

Arad sz. kir. város gazdasági széke 1894. évi szeptember hó 24-én tartott üléséből.

Kiadta:

Löcs Rezső,

aljegyző.

Hirdetmény.

Arad sz. kir. város közönségének 1895-ik évre vonatkozó költségelirányzata úgy a városi tisztá nyugdíjalapnak 1895. évi költségelirányzata, a tanácsnak és a hármas bizottságnak üléseiről felvett jegyzőkönyvek, valamint a bevétel és kiadás teteleit felvilágosító mellékletek f. évi szeptember hó 20-ik napjától f. évi október hó 4-ik napjáig bezárólag a városháza tanácstermében közszemlére kitétetnek.

Szabadságában áll azokat az adózó polgároknak megtekinteni s azokra észrevételeiket írásban a f. évi október hó 10-én tartandó rendes közgyűlés előtt 5 nappal a tanácshoz be-terjeszteni.

Arad, 1894. szeptember 19-én.

A városi tanács.

17704/1894.

3-3

Hirdetmény.

A m. kir. 3. honvéd huszárezred parancsnokságának megkeresése nyomán, ezennel közhírré tétetik, hogy az ezred pótló avató-bizottsága részéről folyó évi november hó 2. és 3-án délelőtt 8 órakor a vásártéren katonai lóvásár fog tartatni.

Az erre vonatkozó részletes hirdetmény a városházán megtekinthető.

Arad, 1894. szeptember 1-én.

A városi tanács.**Női, férfi és gyermek fehérművek.****Kilényi C. és Társa****Arad, Andrassy-tér 20. (Arena épület.)****A „kék golyó“-hoz.**

A közeledő saison változás beálltával batorkodunk a nagybecsült közönséget, valamint mélyen tisztelt vevőinket értesíteni, hogy női divat kézmű, rövidáru norinbergi és fehérmű cikkekkel álló raktárunkat az

ősz és téli idényre

mindennemű újdonságokkal dusan felszereltük, u. m.: legjobb minőségű mosásban szilárd parohetek, csánok és flanellek, téli szövetek, jäger alsó ruházat, harlonyák, keztük, sapkák, karmantyuk, posztó és berliner kendők.

Nemkülönbön legjobb gyártmányú vászon, chifon, canavász, csilvat és asztal-neműekben, mely cikkek úgy minőség mint olcsó ár tekintetében minden versenyt fölülmúlnak.

Midőn az eddig irányunkban tanúsított becses pártfogást megköszönjük, kérjük azt a jövőben is fenntartani, miért is mint eddig, szolid és pontos kiszolgálást biztosítunk. Becses pártfogásért esd

812.

teljes tisztelettel

Kilényi C. és Társa.**Utazó és kézi bőröndök.**

Női és férfi sapkák, gyermekruhák. Szőnyegek és paplanok.

Gyapjú és pamut keztük és harlonyák.

Húzás feltétlenül Lemberg Sorsjegyek á 1 frt.
Oktober 16-án kiállítási

Főnyeremény 60.000 forint.

Kaphatók: ARADON az „Aradi ipar- és népbank“-nál és Wallfisch Armin pénzváltó-üzletében.

821.